

נאום השבעת שופטים 30.10.17

מאת שרת המשפטים – איילת שקד

נשיא המדינה ראובן ריבלין,

נשיאת בית המשפט העליון, השופטת אסתר חיות,

מנהל בתי המשפט, השופט מיכה שפיצר,

ראש לשכת עורכי הדין אפי נווה,

חברי הוועדה לבחירת שופטים,

נשיאים, שופטים נכבדים ומשפחות יקרות,

מכובדי כולכם,

חוש הצדק הטבעי היה טבוע בעם ישראל עוד מערש

הולדתו. אברהם אבינו, כפי שנקרא בפרשת השבוע

הקרובה, לא הניח להפיכת סדום ועמורה, והתעמת

עם אלוהים, עד שווידא שאין גם עשרה צדיקים בעיר,

לפני ששב למקומו. ההבנה האנושית הפשוטה של אברהם, אף שדילג על לימודי המשפטים באוניברסיטה, היתה שגם כאשר יש בעל דין שנטיית הלב היא להרשיעו, עלינו לשמוע גם את טיעוני ההגנה שלו.

דורות לאחר מכן הצדק הטבעי הפך למערכת משפט שהיתה רבת חשיבות בהפיכתנו לחברת מופת. הקמת מערכת המשפט הייתה אחת ממשימותיו הראשונות של משה במדבר.

בממלכת ישראל בתי הדין נבנו בכניסה לערים. הקנאות למשפט צדק לא פסחה על העם היהודי גם בגלות הארוכה. שם, בתי הדין הביאו מזור לסכסוכים בקהילות הרבות. עוד לפני כן, נביאי טרום

החורבן העמידו את משפט הצדק על ראש שמחתם
כסמל לעתיד לבוא בעת שיבתנו ארצה.

**

המשפט ישראלי הוא, לפני הכל, משפט הנכתב
ומתפתח על ידי שופט ישראלי. בתפילתו בגלות, עם
ישראל נשא מדי יום תפילה להשבת שופטיו
כבראשונה. ומימושה של תפילה זו, הוא קודם כל
באמצעות "שופטיו". שופטים מקרבו.

לעניין זה יפים דבריה של השופטת בדימוס טובה
שטרסברג כהן במאמרה "דמותו של השופט":
**"ייחוס התכונות התרומיות לשופט ממשך להיות
חלק מתרבותנו ובא לידי ביטוי במורשת שבעל פה
ובכתב... במסורת השיפוטית בישראל ובדברי
מלומדים.**

על השופט - בשבתו על כס השיפוט - להיות קשוב,
רגיש, סבלני וסובלני... עליו להקרין מנהיגות,
סמכות ומכובדות, ועם זאת להשרות באולם אווירה
נינוחה, לגלות יחס שוויוני כלפי בעלי הדין ועורכי
הדין, לתת למתדיינים את יומם בבית המשפט
ולרחוש כבוד להם, לעורכי דינם ולציבור המזדמן
לבית המשפט. כל אלה יסייעו בעשיית משפט צדק
באופן שהצדק לא רק ייעשה, אלא גם ייראה".

עד כאן שטרסברג כהן.

כעת אנו עומדים בפעם השנייה בשנה האחרונה בפני
השבעת שופטי בית המשפט העליון. השבעת כל שופט
ושופט במדינת ישראל היא אירוע שעבור הורינו
וסבינו אינו מובן מאליו. הדבר נכון שבעתיים בעת
השבעת שופטי בית המשפט העליון.

**

”אווירה של פחד ואימה שררה בקרב הקהילות היהודיות, במיוחד בבגדד ובבצרה. יהודים שבניהם ובנותיהם נעצרו באישון לילה הרגישו שהם אובדי עצות”. כך תואר מצבה של האוכלוסייה היהודית בעיראק ערב מבצע ”עזרא ונחמיה”. כעבור זמן קצר, החל מבצע העלייה. במשך שלוש שנים אינטנסיביות הועלו לישראל למעלה ממאה ועשרים אלף יהודים. הנשיא אלרון, שהוריו עלו במסגרת עלייה זו, מהווה סמל להצלחת קיבוץ הגלויות. קרוב ל- 70 שנים לאחר עליית הוריו הוא מתמנה לשופט בבית המשפט העליון של מדינת ישראל.

בזכות כישוריו המקצועיים – יעידו על כך אלפי התיקים שניהל ביד רמה כשופט, ובתוכם מאות תיקי פשע חמור וערעורים פליליים כאב בית דין.

בזכות יכולת הניהול – הצרכנים הרבים בבית המשפט המחוזי בחיפה, הן מהמגזר הפרטי והן מזה הציבורי, מעידים על יעילות ושירות חסרי תקדים מאז מונה לנשיא.

בזכות תכונותיו – אומץ ליבו ויושרתו הולכים לפניו מאז יומו הראשון כשופט.

השופט אלרון, בפועלך כשופט התגלמה באופן מעורר השראה הקביעה כי אין על השופט מרות זולת מרותו של הדין.

**

השופטת וילנר,

כנכדתו של חתן פרס ישראל לספרות תורנית, מי שהיה מראשי ישיבת מרכז הרב לצדו של הרב קוק, נולדת למשפחה עם שורשים נטועים בקרקע אך ראשה מגיע השמימה. החל מתחילת דרכך המקצועית הוכחת שאת ממשיכה בדרך מפוארת באופן ייחודי משלך: החל מההתמחות אצל השופט בייסקי בבית המשפט העליון ואצל המשנה לפרקליט המדינה דורית בייניש, עבור במינויך לשופטת ובקידומך המהיר לבית המשפט המחוזי, ועד הפרק שאת מתחילה היום, בבית המשפט העליון.

את ידועה לצד מקצועיותך המובהקת כבעלת מזג שיפוטי נעים ובכך זוכה לאהבת המתדיינים.

על האנשת מערכת המשפט כתב בעבר השופט
סולברג: "המעורבות האנושית, מגבירה את הרגישות
למצוקות הזולת, את החתירה לצדק חברתי, את
האחריות... מאפשרת השפיטה האנושית לפשר
ולגשר, ליישב סכסוכים, לאו דווקא בנוקשות
המאפיינת את שורת-הדין".

זאת היא דרך המשפטית, ויוכיחו זאת התיקים
הרבים שבהם שפטת בתבונתך הרבה, ובהם כאב
בית-דין בערעורי משפחה ובערעורים אזרחיים.

**

השופטים וילנר ואלרון. שניכם התברכתם ב"לב
שומע", ואני בטוחה שמערכת המשפט בישראל
תתברך מכניסתכם היום לבית המשפט העליון.

השופט מלצר,

אתה עושה היום היסטוריה. אתה המשנה לנשיא
הראשון בישראל שמונה לבית המשפט העליון כעורך
דין פרטי בכל הווייתו, מאז העשור הראשון לקיומו
של בית המשפט העליון.

והאמת, שאין מתאים ממך להוות סמל זה. החשיבה
מחוץ לקופסא, הידענות המופלגת, היצירתיות, בין
שאר תכונותיך ויכולותיך המרשימות, הכניסו נופך
ייחודי לבית המשפט העליון.

כבר כסטודנט למשפטים לא השלמת עם עוולות,
והשתמשת במשפט ככלי לשינוי. בכל שלב בחייך
הצטיינת – בלימודים, בפרקליטות הצבאית, כמרצה
וכמובן כבעל משרד משגשג שעסק במגוון תחומים
במשפט האזרחי ובמשפט המנהלי.

כסניגור בנשמתך, אינך מקבל אף טענה כמובנת
מאליה. לאחר הרשעה בערעור פלילי בבית המשפט
המחוזי שכתב: "יגענו וניסינו למצוא, ולו קרן אור
אחת באפלת חייו של הנאשם. יגענו – ולא מצאנו",
התייחסת לכך וכתבת בערעור: "ואמנם, בכל הכבוד -
אין בנמצא אדם, באשר הוא אדם, שאין למצוא בו
ולו נקודת זכות כלשהי".

**

טלמור, ליאורה, אירנה ומיטל. זכיתן להיות
מושבעות בהשבעה מיוחדת. אתן יוצאות מכאן
לאייש את מחוז הדרום של מערכת המשפט הזקוק
לכן כל כך. אני גאה לומר שהוועדה לבחירת שופטים
בחרה נבחרת מצוינת של נשים למשימה זו, ואין לי
ספק שתעשו חיל.

**

החברה הישראלית עודדה מאז ומעולם את ההתפלמסות והמחלוקות הטהורות. מסיבה זו, בשנתיים האחרונות שאפתי להגביר את הגיוון התרבותי והרעיוני במערכת בתי המשפט. ביקשתי להשמיע לציבור הישראלי ניגונים ושירה שלא נשמעו במערכת המשפט במשך שנים. שאפתי, ועודני שואפת, להביא לפרצופים שונים ומתוך כך לדעות שונות. יש מקום לכולם במערכת המשפט.

לסיום, אני מבקשת לומר לך, הנשיאה אסתר חיות. זהו טקס השבעת שופטים הראשונה בשבתך כנשיאת בית המשפט העליון. הדיאלוג בינינו החל בשבועות האחרונים. אני בטוחה שתהיי בת ברית, הנכונה לדיאלוג כן ואמיתי עם הרשות המחוקקת והרשות המבצעת.

אני מבקשת לאחל לשופטים המתמנים היום הצלחה

רבה,

הצלחתכם – הצלחתנו.